پیغام

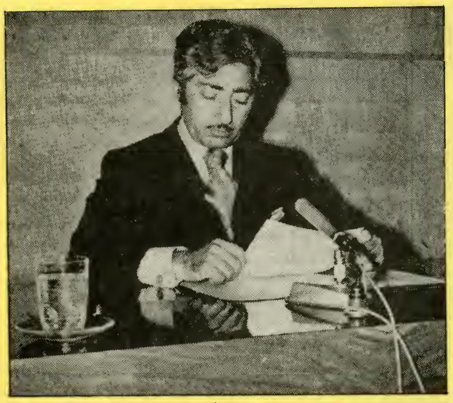

محمد موسی شفیق

سریزه : الحاج ننکیال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

وینا وال : محمد موسی شفیق

سریزه : الحاج ننگیال

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب نوم : پیغام
ویناوال : محمدموسی شفیق
سریزه : الحاج ننگیال
خطاط : نورالدین هنریار
خپرونکی : فرهنگ جهاد
نیټه : د ۱۳۶۷ لمریزکال دثورمیاشت

دفرهنگ جهادبیستی او بانکی پته
P. o Box No. : 1107
G. P. O
پشاور پاکستان
حساب بانکی : حبیب بانک 3014
میوه مندوی برانچ
پشاور پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

پیغام او شفیق

۱- پیغام

پیغام د شهید شفیق «دده په قول» دلالهانده او وارخطانه لیتوب دوخت یو رنګین سوغات دی او ددوی دژوند دیوې تیاکلې دورې تأثرات اوخاطرې.

پیغام د مرحوم شفیق د دارالعلوم دزده کړې ددورې ادبي پانګه ده او د هغه مهال سرها یه چې شفیق د مصر او امریکې دلوړو تحصیلاتو وروسته د سترودولتي پوستونو له شا دهغې ارمان کړی او ویلي دي: «...که نه ددې اوس نه یدې کم او کیف خبر وای ما به له هر یوکال نه په هماغه تنګ، تریاو تپه تیاره دارالعلوم کې دوه اودری کلونه جوړکړای وای».

خو مرحوم شفیق دنن وارخطا اولالهانده زلمي دیوه شاعر، ادیب او لیکوال په صفت دومره نه پیژني. دهغه وزارت او صدارت او په مجموع کې سیاست ددوی هنر او فن ترڅپل سیوري لاندې داسې پټ کړچې نن د مرحوم شفیق دپاخه فن نه دپرلږ کسان خبرتیالري په افغانستان کې چې هرفنان، لیکوال او ادیب سترودولتي پوستونو اولوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتماعي او اداري موقف ته رسیدلی دی هغوی بیا خپل فن او هنر ته داسې دمه ورکړې چې بیا یې کله څوک نشي آثار لولي او حال یې کوري. داکومان هم نشي کولی چې دادی د پرون هغه ستر کور لیکوال او ویناوال وي چې دی یې اثر مطالعه کوي.

نن هم زموږ د جهاد مشران چې ښوا لیکوال هم و ویناوال هم او صحافیان هم هغه د پرون لیکوال نه بریښي کوم چې په شرعیات - عرفان. قضا ادب - کهیځ - پیام حق - وړانګه او . . . خپرونو کې لیده کېدل.

دلته د مرحوم ماستر فضل کریم د «لیکوال مرشو» لیکنه سري ته دکا نې کرسنه و بریښي. او زه خیله چې مرحوم شفیق څومره دیو شاعر، لیکوال او ادیب په صفت پېژنم دومره یې د وزیر او صدراعظم په نامه نه پېژنم، ځکه د ده لیکوالی او په مجموع کې فن ابدي دی او تلپاته. نن هم د شفیق فن ژوندی دی او سبا هم د هغه وزارت او صدارت نور نه لیده کېږي خو «پیغام» او «عبقریان» به یې تر قیامته ژوندي وي او همدغه ورد دوی نور لیکنې او شعرونه هم.

د شفیق پیغام چې څومره د پرون ځوانانو ته د بیدارۍ د جرس حیثیت درلود نن هم هماغه تأثیر، ولوله او جذبه لري او د نن زلمي هم ورته اړ دی او هم وږ. دغه پیغام د ځه مشخصو او موسمي حالاتو او شرایطو پیغام ندی. دا پیغام د پرون له پاره هم ؤ د نن هم دی او د سبا هم دغه پیغام تېر ځوانو ستر کو ته د روي او نږاره یادونه راسپړي له نن هم خبري کوی او د راتلونکی بېه هم ښیي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق پخپله لیکي:

"زما نوم محمد موسی شفیق دی پلار مې مولوي محمد ابراهیم کاموي نومېږي. زموږ کورنۍ د ننګرهار ولایت دکامې په سیمه کې اوسېږي او یوه زړه دعلمي تاریخ لري.

زه پخپله دکابل په ښار کې چېرته چې زما پلار ډېره موده کارکاوه د ۱۳۰۸ هـ ش کال دجوزا په پنځمه زېږېدلی یم.

زما رسمي تحصیلات په ابتدايي مرحله کې دکامې او کابل په مکتبونو کې بشپړ نیولی بیا وروسته د پلار په اراده او امر د ننګرهار ولایت د نجم المدارس په مدرسه کې شامل شوم. دوه کاله وروسته د کابل عربي دارالعلوم مدرسې ته راغلم چېرته مې چې دولسم صنف خلاص کړ او مولوي ترې راووتلم، د مدرسې وروسته په شاهي دارالتحریر کې مقرر شوم او بیا وروسته د پوهنې وزارت لخوا مصر ته د تحصیل لپاره ولېږل شوم او د هغه ځای نه د تحصیل د ختم نه وروسته امریکې ته ولاړم.

زما د تحصیل درجه داده:

د بکلوریا معادله شهادتنامه د کابل له عربي دارالعلوم څخه، دلیسانس

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهادتنامه له مصر څخه ، په عدلي چارو کې د ماسترۍ شهادتنامه له مصر څخه ، په مقايسوي حقوقو کې د ماسترۍ شهادتنامه له امريکې څخه.

د مورژبه مې پارسي او د پلار مې پښتو ده او ما ورسره عربي او انګليسي هم لوستلې دي

زما په تربيه کې لومړی مؤثر شخص زما پلار دی د هغه د پرومشبتو افکارو ما کې تاثير کړيدی او ځينې هغه نظريات يې هم په ما تحميل شوي چې د خپلې زمانې د پاره هغه ته مفيد ښکاره کېدل مګر اوس ديو منفي - جريان شکل لري. زما پلار د هغه اوږد او حساس ماموريت له کبله چې د افغانستان په اوسنی او پخوانی دوروکې يې سرته رسولی د افغانستان په تاريخ کې د يو معين ذهنيت نمايندګي کوي ، زه په خپله په خپل ځان کې د هغه د مثبتو او ګټورو نظرياتو تاثيرات ګورم ، د هغه نه وروسته په اجتماعي ژوند کې د پښتو ځينو نوميالي او اديبانو هم په تربيه کې برخه اخيستې ده او په دارالعلوم کې د مولانا غلام نبي کاموي اثر زما په فکر باندې د - مخصوصې يادونې وړ دی .

په مصر کې مې د ښاغلی « داوي » نه هم ډېره مستقيمه استفا ده وکړه او د قاهرې ثقافتي محيط درسمي تحصيل نه علاوه زما د فکر په وسعت باندې زيات تأثير وکړ ، د امريکې سفر او اقامت د غربي ژوندانه د طرز سره آشنا کړم او بالاخره د دې مختلفو مؤثراتو د تفاعل په نتيجه کې ماسره هم يو شمېر ثابت نظريات د ژوندانه په باب کې پيدا شول چې زه ورته خپله لاره وايم او د ډېر دوستان لرم چې موافقه ورسره نلري .

زما فعاليت د حقوقو او قوانينو په ساحه کې دی وظيفه مې دعدليې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وزارت کې د قوانینو لوی مدیریت اداره او د حقوقو او سیاسي علومو په پوهنځي کې د خاص بین المللی حقوقو او د مقایسوي حقوقو تدریس دی.

جرایدو او مجلاتو ته مقالې هم لیکم او کله کله مې پخوا شعر هم وایه او اوس هم د شعر شیطان کله کله راباندې پېښه کوي...*

شفیق لیکلی، جراید و او مجلاتو ته هم مقالې لیکم او کله کله مې پخواهم شعر وایه او اوس هم راباندې کله کله د شعر شیطان پېښه کوي. خوزه دا وایم چې مرحوم شفیق دري او پښتو ادب ته د روند، مثالي او بنسټیز کارکړي دوی د لنډې کیسې لیکو لارې په غخښنه کړې او د نویو لیکوالو له پاره یې ځای په ځای د خپل فکر او فن دیوې ځلولی دی دوی معیاري افسانې ولیکلی د فن په لحاظ په تول پوره او د چاپېریال د مسلط شرایطو او بنې انځورګری او د تولنې د نیمګړتیاو د سمون په لار کې زده کړې ور .

هغه وخت چې افسانې لا د هېواد په خپرونو کې غزونې نه وې کړې.

په دې ډول شفیق په پښتو ادب کې د لنډې کیسې او انقلابي شعر د کاروان جرس وغږاوه او په پوره ډاډ سره ویلای شو چې که مرحوم شفیق سیاست او اداري بوختیا نو نه وی مصروف کړی نن به د دوی فن د پښتو او دري ادب داوج موج او معراج پورې در ولی وای او ادبیاتو ته به یې د خپل لوړ استعداد او نبوغ له مخې داسې هراړخیز کار کړی وُ چې د تخلیق او تحقیق په دواړو ډګرونو کې به یې په سیمه کې بر اولوړ مقام ګټلی وای.

---

* - اوسنی لیکوال د ۱۳۴۱ لمریز چاپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا بنا يي د شفيق او څونورو کوټو په شمېر ليکوالو او ديبانو ځانګړنه وي چې په دواړو ژبو دري او پښتو کې يې پاخه معياري او کره ادبي او هنري آثار را منځ ته کړي دي داسې چې لوستونکي دا نشي احساسولی چې دليکوال مورنۍ ژبه کومه ده .

د مرحوم شفيق دري او پښتو افسانې چې څوک لولي نو دا توپير ورته ګران شي څومره چې ډېر وکړي چې پښتو ليکنه يې پخه وکمني او که دري. دا د شفيق د هغه مهال ادبي فن پاړي وي چې ده لا د ځوانۍ او تحصيل شېبې تېرولې او سرې دا اتکل کولای شي چې وروسته به د دوی فن څومره پرمختګ او ارتقايي منزل وهلی وي. د دوی د ځوانۍ ليکنې له يوه ځانګړي څرګ او استادانه انداز او اسلوب څخه برخمنې دي. چې د دوی نبوغ ، استعداد او ذوق په بشپړتوګه ترې څرګنديدای شي.

پدې ډول ويلای شو چې که څه هم شفيق د ځينو وجوهاتو له مخې د کميت په لحاظ لږ ادبي آثار پرې ايښي خو د کيفيت په لحاظ د يوه استادانه ، معياري او د ټولنې او شرايطو د غوښتنې سره برابر مواد او د الهام او پيغام ازا کې يې ډېرې موندلی شي.

. ويل کيږي چې شفيق د داود خان له کودتا وروسته په زندان کې هم ارزښتناکه ليکنې او پلټنې کړې او د قرآن کريم تفسير يې کښلی دی چې که له منځه نه وی تللی دا به زموږ د اسلامي فرهنګ د بډاينې ډېره لويه پانګه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق د خپل فن په هنداره کې

شفیق انقلابي شاعر ؤ ـ د هغه شاعري او په مجموع کې فن د پرګنو له هیلو او ارمانو سره تړلې ؤ او د هغه د فن خښتې او مساله د ټولنې او چاپېریال وضعه او مسلط شرایط وو.

شفیق د یره دراک او سترګور وېناوال په توګه د خپل ولس ستونزې او دردونه د شعر په ژبه بیانول او د فن او هنر په ګوتو یې د هغو سمون او علاج انځوراوه، د هغه فکر، ورځ او خیال لوړ ـ نظرې ځیر ؤ او ژور.

هغه د خپلو خلکو پر دردونو دردېده ـ د ولس درد د هغه خپل درد ؤ د قام مصیبت د هغه مصیبت ؤ او د وګړو پرېشاني او بد حالي د هغه خپله پرېشاني وه ګویا هغه د خپل وجود په زره زره د غریب، مظلوم، وږي بې کوره او کړېدلي هره سا نده ـ هر فریاد ـ هر درد او هر کړاو داسې محسوساوه لکه چې پده خپله تېرېږي او دې ځان په بوله معنا د هغه په ځای کښي دا زما خبره نده د ده شعرونه دغه ټکی څرګندوي او د ده فن د دې خبرې شاهدي ورکوي او ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

راسپړي يي .

هغه يواځې ځانته سوکالي نه غوښته هغه دقام او ولس د - ښېګړو مين اوليواله وُ پدغه مينه کې هغه د پتنګ د سربازی د جذبې غوښتونکی وُ او ديوه بې خوده ليونی د سرشاره استغنا هيله من، چې زخمي زړه يې له نورو پرهر ژلوسره په وينو کې نوم ورنګېږي :

استغنا ديوه بې خوده ديوانه را
پاکيزه يوه د مينې کاشانه را
زخمي زړه مې لا په نورو وينو رنګ کړه
سربازی ديوه سرتېری پروانه را

شفيق پدې ګروهمن وُ چې د خپل ولس وپرجنه وضعه يې د مبارزې اويوه مثبت اوښتون له لارې بدليدلای شي ځکه خود حق په لارکې هغه د منصور د سربازی د ولولو او همت غوښتنه کوي:

درد او غم د محبت کې خوندسرور را
ديره ځای په ارمانو د کوه طور را
چې د حق له پاره دار په لېمه ښکل کړم
هومره جوش د سربازی لکه منصور را

شفيق چې ګوري د هيواد ځوان توکم د غربي ماديت د تورې بلا کوږې ته نژدې کيږي او ننني تش په نوم تمدن څه ورد معنا او روحانيت په کرتالان کړه کړې اود ژوند فطري بنه يې بدله کړيده نوله همدې ځايه هغه د ترقي په لور په معنوی اساس ديو غوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي هو! د منزل په لور د باد په څېر د چټک یون:

ماديت د غرب لا هو کړو تباه کېږو
ژموږ روح ترېو غيبي غوندي امداد را
معنوي اساس مو ټينګ په خپل قدرت کړه
د منزل په لوري بيا منډې د باد را

شفيق - زړه يواځې د توحيد ځای بولي - نوري مينې او غوښتنې له زړه ځنې لېرې کوي او د زړه حرم له هر ډول بوتانو پاک او سپېڅلی غواړي:

آئينه چې د جهان د ننداروشي
دا يې موږ ته د ردمنډېږي جام د جم را
د توحيد لمبې مې سرې لره سينه کې
له بوتانو نه خالي د زړه حرم را

شفيق د شلم قرن د جاهليت او وحشت په تيارو کې د حق د ځلنده مشال په رڼا کې د پرمختګ د منزل لار تياکي که نه نو بيا به ټولنه يوه لار ورکې ټولنه وي له معنا او روحانيت ځنې لرې او د ماديت په ژولنو کې ښکېل:

په ځيګر د درد او مينې سوی داغ را
سينه ټوله د معنی د ګلو باغ را
دې تياره سفر کې لار رانه ورکېږي
ته په لاس د حقيقت ښکلی څراغ را

له شفيق سره د خپل هېواد د پرمختګ او ترقي تلوسه وه او پدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږېده چې څنګه يې هېواد د طبيعي خداى ورکړيو شتمنيو ته
سره بېرته پاته دی ځکه خو هغه د دې ارمان وچې هېوادېې
خومره چې ژر ترژره کېږي د بره تګ او ترقي منزل ته ورسېږي له
همدې امله هغه په شپه کې د کال له منزل وهلو پېښه پيله لاړه ليده:

دې تورتم کې لکه لمر هومره مشال را
د ېرو ځکې لاړو وو پورې وصال را
قافلې نه وروسته کېږو ساعت کم دی
په شپه کې مونږ ته توان د تلو د کال را

مونږ ځکې وويل چې شفيق چې هرڅه له خدايه غوښتل د ولس
او هېواد له پاره يې غوښتل او خپل ټول استعداد او صلاحيتونه
يې د غه هدف ته وقف کړي وو حتى خپل ذوق او تمنا هم:

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را
آزادي او حريت پدې دنيا را
چې دقام په درد مې وخوري هغه خوښ کړي
هسې شانې ښکلې ذوق وتمنا را

بل ځاى لدې هم پل ځکې بېږه دي او وايې:

سينه پاکه له وهمونو له وسواس را
سنه محيط کې مې آواز له انعکاس را
چې خدمت يې قوت ورکړي قام تېر ته
هغه مې هغه با زو او هغه لاس را

شفيق چې پر خپل هېواد مسلط نامطلوب شرايط کوري چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینو منفي سیاستونو لوری ځنګه د ده وطن د بلا خوښۍ او دبربادی کومې ته نژدې کړي نولکه هر وطن دوست شاعر دی هم وځوریږي خوله دغه د ولګواښونو سره د مقابلې له پاره د ولس د متولو پرګنو د ټینګ وحدت او هراړخیزتحرک غږ پورته کوي چې د اروان خطرناک سیلاب مخه ونیسي د هغه سره سیلاب مخه چې په رښتیا هم تباکوونکی او ورانوونکی.

که وایو چې هم پدې شانې اوسیږو
نو په مړو اومعدوموبه شمیرېږو
راځئ هله چې لاسونه سره ورکړو
ګني داسیلاب چې راغی تباه کېږو

هغه له وطن سره د مینې او د خپل ضمیر غږ او د وجدان او احساس د څرګندونه دا ډول ترجماني کوي:

مونږ په ایشیا کې یومسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکمیت د پاک قــران غواړو
اباد په سوله امنیت بانندې جهان غـواړو

د قام خادم چې وي هغه څلمی امام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغــام دی زمونږ

شفیق د خپلې لارې او مرام له پاره د فعالیت او مبارزې ستونزې لیدلی او پدې لارکې یې کړاوونه او ناخوالې یې حتمي ګڼلې خو لدې سره داده چې حوادث یې دارادې لوری نشي بدلولی او ستونزې او خطرونه یې له هدف څخه نشي ګرځولی:

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړه به نشي اراده مې حـاد ثوکې
راسره چې عالي دومره روحيات دی

شاعران جذباتي مخلوق دي شفيق ته هم چې کله درد ورشي او د ظالم لاسونه هماغسې د مظلوم په وهلو تکولو شـنه وکوري نو دا فرياد يې له خولې ووځي ؛

دا تومبې مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم او کوم صياد دی
چې آسمان په ظالمانو نه رالوېږي
معلومېږي بې تاثيره مې فرياد دی.

شفيق د خپل اسلامي او ملي غرور په تکيه پر خپلو بد خواهانو او دښمنانو يې درونـد او داړمن غبرګـوي، خپل تېر برم ورته يادوي او په شومو نيتونو يې پورې خاندي او ټوکې کـوي:

دبستان کې د ايشيا چې زه استاد وم
تالوستله هغه وخت کې سيپاره
مخ دې تور شه اوس زما سره دعوه کړې
ته او خدای نو په هدغه قــواره

شفيق متعهد او ژمن شاعر و هغه شعر او ادب د خوتشو خيالي او رنګينو تصوراتو لفاظي نه ګڼله او نه د مداحي وسيله - هغه د شعر او ادب له پاره د تعهد او مسلک پر ضرورت قائل و - هغه ادب د ژوند، هدف او مرام له پاره پر اصل ګروهمن و. هغه بې تعهده او بې مسلکه شاعر ورکه غواړي او پر هغه اور لګوي ؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د پېژندونکو پوري کړه چې د نوي آزادي پکې
ورکه شاعري شه چې مسلک ورسره نه وي

هو هغه مو وويل چې مرحوم شفيق ديوه شاعر او اديب په توګه پېژنونه د وزير - سفير او صدراعظم په نوم د شعر له مخې يې پېژنو او د فن په هنداره کې ورته ګورو د هغه شعر او فن په هنداره کې چې د دوی د ژوند ديوې تاريخي دورې ادبي پانګه او تأثرات ګڼلی شي او لکه څنګه چې څرګنده کړې شوه د هغه فن د ژوند له پاره دی د پرګنو د زړونو غږ او د ضمير آواز دی چې د ټولني د مسلطو شرايطو منعکس کوونکی او د وخت نماينده - چې د شاعر د هغه مينې او تلوسې ازانګه ښه ترې څرګندېدای شي چې هغه يې د خپلې ټولنې د نيمګړتيا وو د سمون او پرمختګ او سوکالۍ له پاره لري.

هغه خپل فن د مقصديت په زانګو او د اجتماع په غېږ کې رالوی کړی د هغه د شعر هر بيت له ظلم څخه د نفرت او د خائن په مقابل کې د - کينې داور بخري ښندي او د مظلوم او بېوزلي په زخمونو پټۍ لګوي - ځکه خود هغه فن ابدي دی او تلپاتې د پرون هم د نن هم او د سبا هم. بې ځايه به نوي چې د هېواد د نامتو وينا وال قدرمن غمخور صيب دغه شعر را غبرګ کړم، چې محمد موسیٰ شفيق يې د افغاني کوه طور موسیٰ ګڼلی:

ته شفيق يې ته رفيق يې ته موسیٰ زموږ د طور يې
نوم دې ځکه د زړه سره خورد زړونو په جهان شو *

---

*— وګړ لويه هنګامه د عبدالله غمخوراثر ۱۵۳ - ۱۵۴ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی صباح الدین کشککي په "د هغه قانون اساسي" کې لیکي:
ما شفیق له هغه وخته پېژانده کله چې د ۱۹۵۰ کال د لسیزې په وروستیو کې د واړو خپلو زده کړې په بهر کې سرته رسولې وې او هېواد ته راستانه شوی وو. موږ د خپل هېواد د پرمختګ او سوکالۍ د پاره ګډې نظریې درلودې. او د واړو د هغو اصلاحاتو پلي کول چې بیا وروسته یې د ډېرو برخه په اساسي قانون کې هم شامله کړې شوه د هېواد د ترقۍ له پاره معقوله او سمه لار ګڼله.

کله چې شفیق د ۱۹۷۲ کال د نومبر د میاشتې په لومړیو کې له ما غوښتنه وکړه چې د ده په حکومت کې د اطلاعاتو او کلتور د وزیر په توګه برخه واخلم ما د هغه دا غوښتنه په دوو شرطونو ومنله - په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنو مخه نیول او د حکومت سره پیوسته د یوه ټیم رامنځته کېدل چې د هغه په څنګ کې ما ته صلاحیت راکړي شي چې د هېواد په مطبوعاتو کې بنیادي بدلونونه رامنځته کړم.

د سلطنتي کورنۍ د غړو په منځ کې د شفیق پر خلاف احساس دومره تنګ او تېز شوی وو چې ما هغه سره په صراحت کې یوه شپه په خبرو کې دا موضوع رامنځته کړه هغه وویل چې زه هم له ستونزې ښه خبریم. د سلطنتي کورنۍ غړي په هېواد کې د رامنځته شوو پېښو نه خواشیني شوی وو او پوهېدل چې په هره بڼه به د قدرت واګې د دوی له لاسونو وځي. هغوی پخپله مخه کې د کلکې ارادې خاوند یو صدراعظم لیده چې په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنې د مخنیوي په کډون یې په اساسي قانون کې د شاملو موادو د پلي کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخه اراده کړې وه.

د سلطنتي کورنۍ ځينې غړي او کېنې لاسي له دغه بدلون څخه په ويره کې شول. هغوی په خپل ځنګ کې ديرې نوی دورې او پرېکنده او پاخه هوډ مشرتابه را منځته کېدل ليدل چې په را تلونکې کې يې د قدرت د لاسته راوړلو د پاره د هغوی د پخوانی هيلې له منځه وړلې.

شفيق د سياسي ګوندونو، د ولايتونو د جرګو او ښاروالیو د قانون په پلي کولو کې چې هغوی ته بنيادي ضرورت محسوسېده د پاد شاه منظوري ترلاسه کړه. له دې پرته د هغه حکومت په پام کې لرله چې د مظاهرو په ګډون د عامو غونډو د تنظيم قانون هم پلي کړي.

د مطبوعاتو قانون چې په ۱۹۶۵ کال کې د محمد يوسف د انتقالي حکومت په دوره کې نافذ شوی وو هم تر بيا کتنې لاندې ونيول شو. پرازې هغه جريدو د خپرېدو حق درلود چې په يقيني، بشپړ او فعاله توګه يې د اساسي قانون ارزښتونه د هغه د هدف او متن په نظر کې نيولو په پام کې نيول.

د ملکي مامورينو قانون چې د هغه تصويب د ژبې پر مسئله ځنډېدلی و تصويب شو او په هغه پورې اړوند اختلافونه په اريانونکې ډول له منځه يوړل شول.

د دې د پاره چې د غير حکومتي مطبوعاتو سره يې مرسته کړې وی د هغوی منو پر بنا چې د حکومت په کرېنلاره کې يې بنه نيولې وه اعلان کړه چې د حکومتي اعلانونو موسسه به د اونيزو جريدو په سلو کې د يرش او د ورځپاڼو په سلو کې شل چاپي لګښتونه د دولتي اعلانونو له لارې ورکوي. د ه پرې ليکلی صدراعظم شفيق وتوانېده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزاد و مطبوعاتو سره یو د ول بنې اړیکې را منځته کړې.

د شفیق په دوره کې له دې افغانستان د خپلو خپرونو په لړکې پنځه وخته آذان پیل کړ چې د هغې وروسته به د هېواد له نامتو عالمانو نه یو تن د اسلام د سپېڅلي دین د ارزښتونو په رڼا کې د هېواد د پرمختګ او سوکالۍ د پاره دعا کوله.

د شفیق په حکم د ښهر غلغله رستوران چې د حاجي یعقوب جامع جومات ته مخامخ ؤ او د هغه نه د عیاشۍ او فحاشۍ دیوې اډې په توګه کتل کېده او چېتیده او هلته د دولت مخورو تګ راتګ کاوه بند کړ.

همدغه راز د مرستون تیاتر (منډوي صحنه) چې هغه هم د فحاشۍ د یوه مرکز بڼه غوره کړې ؤ وتړل شو.

همدارنګه د شفیق حکومت د بهرنیو هېوادو د ځینو سفارتونو او یو شمېر افغانانو د مخالفتونو سره سره په کابل ښار کې د یوې کلیسا د ورانولو امر صادر کړ. دغه کلیسا د دارالامان د سړک په اوږدو کې د روسیې د سفارت تر څنګ په قاچاقي ډول جوړه شوې وه.

په کورنۍ او بهرنۍ سیاست کې د شفیق نوښتونو په حقیقت کې د ده د حکومت او رژیم د وارو د له منځه تللو زمینه برابره کړه. په دې برخه کې د ده تر ټولو مهم کار د ایران سره د هلمند رود د اوبو د تړون لاسلیکول ؤ. ده دغه تړون په هېواد کې د ننه او په غیر مستقیم ډول د روس لخوا د سختو مخالفتونو سره سره لاسلیک کړ.

شفیق له هغو لومړنیو کسانو نه و وچې د ثور د بد مرغي کودتا نه پس سمدستي ونیول شو. هغه یې د نورو پخوانیو لوړ رتبه بندیانو سره د ملي دفاع د وزارت دودانۍ په ترځمکې لاندې سمڅو کې تقریباً یوه اونۍ بندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتلی وو. د همدې میاشتې په ۲۳ یا ۲۴ نېټه یې د شپې د لسو بجو په شاوخوا کې د یو شمېر نورو بندیانو سره دوداني نه وایستل. خلیل الله چې بیا وروسته د کارمل د رژیم کې د جنرالۍ رتبې ته ورسید او د دفاع وزارت د مرستیال څوکۍ یې هم ترلاسه کړه، کله چې د خلقیانو په وخت کې د پرچم ډلې د نورو لوړو غړو په څېر د خلقیانو لخوا بندي شوی و او بجیل کې یې د نورو بندیانو په وړاندې اعتراف کړی و چې ده شفیق د کابل په هوائي ډګر کې په توما نچه په سر وویشت.

د اساسي قانون په عملي کولو او له تحبیناکګر واو بنکیلاکګرو څخه خلاصون په لاره کې د شفیق لیری لید او ستر همت ترټولو پاتې وي شفیق په دې عقیده و چې افغانستان د خپل (۳۱٦۰۰۰) مربع کیلومتر مساحت او تقریباً ۱۵ ملیونی نفوس په سلوکې د ۲٫۵ کلنۍ زیاتوالي په پام کې نیولو سره کولی شي چې دودې او مدني آزادیو په برخه یو مثالي هیواد وګرځي. هغه عقیده درلوده چې په افغانستان کې به بېلا بېل قومونه او نژادونه د یوه داسي واحد ملت د منځته راوړلو مخه ونشي نیولی چې په ګډه سره د خپل پرمختګ د پاره کار وکړي. هغه د خپل څرمیاشتنی صدارت په موده کې په ډاګه کړه چې انسان کولی شي دیرې نا اندوله شورا سره په بریالی توګه کار وکړي. هغه او د کابینې غړو به یې پرله پسې څو ساعتونه په صبر او تینګار سره کار کاوه هغه هڅه کوله چې د خلکو په منځ کې د ملي پیژندګلوی احساس منځته راولي*.

ډاکتر حقشناس په خپل کتاب «دسایس وجنایات روس درافغانستان»

---

*- د نهایات تفصیل له پاره وګورئ د هغه قانون اساسي اساسی... د صباح الدین کشککي لیکنه له ۸۰ - ۹۵ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لیکلي:

روسانو د شفیق د حکومت پر نسبت د خپلې ویرې او غوسې له مخې په ژوره توګه دا وضاع څارنه کوله او په سخته اندېښنه کې لوېدلي وو او د لارې ګودر د پیدا کولو په لټه کې وو ځکه د وی پوهېدل چې له یوه تازه کار، حساس، پوه، هوښیار او ځیرک او بانرژۍ حریف سره نښلي کولې د دوی، داراو تهدید له لارې مخکې ولاړ شي ځکه خو روسان پدې لټه کې شول چې هر څنګه وي سبایي شفیق له منځه یوسي دوی لومړی دا هڅه وکړه چې دربار پدې قانع کړي چې شفیق له مخې لیرې کړي خو ونه توانېدل. روسان ورځ تر ورځې د شفیق له اجرایي قدرت څخه په تشویش او ویره کې لوېدل.

شفیق له ایران او پاکستان سره د روسانو د توطیو او شیطانتونو له مخې داړیکو خرپرتیا ته متوجه و ځکه خو هغه هڅه کوله چې له دغو ګاونډیو اسلامي هېوادو سره د روابطو له منځه دغه سړطاني دانې لیرې کړي.

د هیلمند او بوټرون وروسته شفیق له خبریالانو سره په مرکه د — افغان ملت د جریدې د خبریال د دغې پوښتنې په ځواب کې چې د پښتونستان مسئله به هم پدغه ډول حل کړی شي وویل هو!

مونږ نه غواړو افغانستان د پښتونستان قربان کړو.

روسانو د خپلو ټولو امکاناتو په لګولو غوښتل شفیق له منځه یوسي پدې اړه لنډه او اسانه لار چې د روس د ګټو تضمین وکړي او د مستقیم تېري او تسلط لار ورته برابره کاندي په لومړی قدم کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د داؤد خان رامنځ ته کول ؤ څود خپل تېري او تسلط د مقدمې په توګه ترې کار واخلي .

په خارجي او داخلي ډګرونو کې د شفيق نوښتونه او جدي کړنې د دې ډېرې ورکاوه چې افغانستان به په لږه موده کې په خپل ځان متکی شي او د ښکېلاکګرو لومې به وشلېږي لکه چې په ۱۳۵۲ لمريز کال د ثور په ۲۷ اعلان وشو چې ۱۵۲ صنعتي پروژې د ۴ مليونو افغانيو په لګښت په پسبنسو درول کېږي چې د هغې د په کارلوېدنې او ګټه اخيستنې سره د هېواد ګمې ارتيا وې پوره کېدلی شوې د ۱۳۵۲ د جوزا په ۲۳ نېټه اعلان شو، چې ۱۰ بېلابېلې فابريکې د ۲۳۰ مليونو افغانيو په لګښت جوړېږي چې د توليد ، د کارګرانو له پاره د کار د پيدا ېنې، پانګې اېښودنې او د ارتيا وو پوره کېدنې او داخلي منابعو د په کارلوېدنې له مخې يې ځانګړې اقتصادي ارځښت درلود. د پوهنې په برخه کې هم ځانګړې پاملرنې تر سره کېده او ليدل کېدل چې د يولړ علمي پروګرامونو د عملي کېدو له امله به د فرهنګي استعمار د نفوذ مخه او د ځوانانو د افکارو د مسموم کېدو لاره وترل شي د لوړو زده کړو د وزارت تأسيس او د لوست د زده کړې د پروژو له نوی سره په علمي او عملي بڼه عيار ول په ډېره جدي بڼه او چټکتيا سره پرمخ بېول کېده .

د دغو ټولو جدي او اغيزمنو هڅو جريان چې د هېواد د اقتصادي حالت او د وګړو د بدبختي ، فقر، لوږې او بېکارۍ د عواملو د له منځه وړلو او د بهرنيو طاقتونو د نفوذ د مخنيوي په لاره کې تر سره کېدل د مسکو دوېرې او غوسې او رنو رهم زېغرانده کړل او لدغه وېرې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېڅ نه دغه پسته او توده مري چې کلونه کلونه يې د هغې د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې کړې له لاسه ورکړي د شفيق د حکومت د نسکورېدو له پاره پر داؤد خان لاس وواهه او خپله مخه يې پرانيستلې پرېښوده. او کرملين له خپلې مخې يو ستر خنډ چې هغه ډېر پوه، هوښيار، مدبر او عامل حريف موجوديت له منځه يووړ»*

مرحوم شفيق د خپل صدارت د پرولېزه موده کې و کولی شول چې د اسلام دښمنه عناصرو د فعاليتونو په وړاندې د يوه کلک بند بنسټ کېږدي او د لا دينيت او فساد پر ضد کې اصلاحي فعاليتونه بسيج کاندي.

ټولو موقوته خپرونو ته لاره برابره شوه چې د اسلامي مقالو او مضامينو له پاره اختصاصي مخونه ولري د اداري فساد په تېره بيا رشوت پر ضد د شفيق د حکومت هر اړخيز فعاليتونه او د سلطنتي کورنۍ د ځينو خود سرو عناصرو مقابله د شفيق د جرئت او شهامت ښکارندوی کېدل کېږي.

د کهيځ اسلامي جريده د ۱۳۵۱ لمريز کال د دلوې د لومړۍ نېټې په گڼه کې ليکي:

«بناغلی شفيق په خپله مطبوعاتي مرکه څرگنده کړې چې موږ د خلکو هيلې د اسلام د مقدس دين د اساساتو د پيروۍ په اړه درک کړي او هغه دردچې په خلکو کې له مقدساتو سره د بې پروايۍ او ساتېرۍ له اړخه پيدا کېږي ما خپله حس کړې موږ به خپل ټول توان د دغه ډول سرغړونو د مخنيوي په لار کې په کار واچوو»

---

*- د زيات تفصيل له پاره وگورئ د سايس و جنايات روس در افغانستان - ډاکتر حقشناس ۲۲۲ – ۲۳۰ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهیځ لیکي « د ښاغلي شفیق دغه څرګندونې زموږ په نزد ځکه د تبصرې او پاملرنې وړ دي چې پدې وروستي لسیزه کې د حکومت یوه مشر هم نه یوازې پدغه ډول صراحت د دغه وړ سرغړونو په هکله نظر ندی څرګند کړی او د هغو د مخنیوي په لارکې یې د مسوولیت احساس ندی کړی بلکې غالباً هغه څه چې د خلکو په وړاندې له مقدساتو سره بې پروایی او ساتیري ګڼل کیږي دوی بې پروایی او دښمني نده ګڼلې او هغه یې د سیاسي ډلو ترمنځ یو ډول اختلاف ګڼلی همدارنګه هغوی، د دغه ډول سرغړونو د مرتکبینو د اصلي څېرې له بربنډولو څخه ځانونه ګوښه کړي او د اجرئت یې نشوکولی چې د هغوی له څېرو پردې لیرې کړي او هغوی لکه څنګه چې دي — هغسې ټولنې ته وروښیي او د قانون منګولو ته یې وسپاري »

کهیځ په پای کې لیکي « موږ پداسې حال کې چې د ښاغلي صدراعظم شفیق د دغه احساس او درک هرکلی کوو یا تر و چې زموږ په عقیده ، دیوه صدراعظم تر ټولو ستره دنده پداسې شرایطو کې چې افغانستان د تاریخ له نازک پړاو څخه تیریږي داده چې اسلامي ارزښتونو ته پاملرنه وکړي او د اسلام د مقدس دین د ښکنځو او لاربېرو ونو په رڼا کې د ما دې پرمختګ په لار کې ګړندي قدمونه واخلي *

شفیق که طالب وکه محصل - که د دولت مامور و او که په پوهنتون کې استاد - سفیر و او که وزیر او صدراعظم د هېواد د پرمختګ او له هېواد څخه د ځېښاګړو د لاس په لنډون او د نړېوال استکبار د توطیئو او مانورو څخه د هېواد د ژغورنې او په خپلو پښو د درېدنې هیله او احساس یې په زړه کې

* - کهیځ اسلامي جریده د ۱۳۵۱ هـ ش د دلوې د لومړۍ نېټې ګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځنګونه وهل هغه دهېواد د پرمختګ سخت لېوال وُ چې دده دغه مينې او احساس څرګنده دوی له ليکنو او شعرونو او شپه او ورځ کار او عمراني پلانونو او موقف له مخې ښه تر الګېدی شي .

خوځنګه چې نرېځور ښکېلاک د دغه ډول هستيو په دښمني او له منځه وړنه کې په هيڅ ډول وحشت او شيطانت دريغه نکوي او دغه ډول کسان ترپټو لولومرې له مخې ليرې کوي . او ډېرو استعماري ناولو اهدافو په لارکې يې سترخنډ بولي ځکه خوېې په دښمنۍ کې په هيڅ ډول جرم او دسيسه صرفه نکوي نو خپلي خبرې د شهيد شفيق پدغه وينا پای ته رسوم چې هغه د صدارت په وخت کې د هلمند داوبو د تړون په هکله د توضيحاتو په لړکې کړې وه :

زه د افغانانو په فطري درايت بشپړ عقيده لرم او نن يو ځل بيا د دغه درايت له مخې حساب او پر هغه تکيه کوم هغه څه چې زمونږ په توان او سنجش کې وو هغه مو د هېواد د مصلحت او ګټو د تأمين په غرض ترسره کړل د دغه مصلحت او منفعت وروستی تشخيص د افغانستان د شورا په واک کې چې د خلکو د ارادې ښکارندوی ده ځای لري . که زمونږ کړنې يې سمې وګڼلی زه او زما ملګري به ښکمرغه وي چې هېواد ته د خدمت مصدر کرځېدلی دی او که زمونږ په کار او سنجش کې تېروتنه وموي بيا هم زمونږ ښکمرغي ده چې د دولت اساسي قانون پر ښنبسوده چې د يوه حکومت تېروتنه پرښتنې او واتلونکی توکم وتپيلی شي .

لوی او توانا خدای دې چې کړدې چارې او کارونه د هغه په لاس کې دي زمونږ هاندا غيزمن وګرځوي او د هېواد او خلکو مل او مرستندوی شي[*]

* - وګ: جبهه ملي جريده د ۱۳۵۱ هش دکب د ۲۴ نېټې ګڼه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

ما توقعات مردم خودرا در قسمت پیروی از اساسات دین مقدس اسلام درک کرده و دردی راکه از نگاه بازي کردن با مقدسات مردم پیدا می شود من هم حس کردم وماسعی خودرا برای جلوگیری از تخطیهای درین قسمت به خرچ خواهیم داد. *

ویکی گهیځ جریده د شفیق د مصاحبي یوه برخه .

د ۱۳۵۱ لمریزکال د دلوې دلومړي نېټې گڼه

الحاج ننگیال

د ۱۳٦۷ لمریزکال د وری ۳۰ مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د سرخبري

دا شعرونه هغه وخت ویل شوي چې ما په دارالعلوم کې دیوې — مجهولې آینده خواته زړه اونا زړه په وېره وېره خا پورې کولې. د هغې نه وروسته زما په ژوند کې ډېر تحولات پیښ شول. د هغې آینده ډېره برخه «اوس» شوه او که زه د دې اوس نه په دې کم و کیف خبر وای ما به د هغو کال نه په هماغه تنګ «تریو او تیه تیاره دارالعلوم کې دوه اودرې کلونه جوړ کړي وای.

د طالبانو په دنیا کې دې خورو وېروانه ښنو زما د ځوانۍ د ما شوم توب په دوره کې د الفاظو جامې اغوستې دي او واقعاً ما ته دغسې ښکاره کېږي لکه یو ماشوم چې د تیپې تیارې د نیا نه رڼا ته راووځي. د دارالعلوم تیاره هم د موږ د کېدې د تیارې نه کمه نه وه.

خو د دارالعلوم د نیا یوه نښه هم لرله چې یوه نادره شان خودي ور سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملګري وه او یې داش وچې اومې خښتې یې پخولې. د سرې نه به یې هغسې شکاک جوړولې چې دیکارت به یې په هدیره کې په خپله خبره پښېمانه کړ. د دارالعلوم دغې مېوې ته کله کله زه د هغې اوسېنې نظر کوم کومه چې په سندان باندې بې رحمه تکول شوې وي. که په اوسپنه کې پوره متره نه وي پوتې پوتې شي او چې رشتیاني اوسپنه وي هغه وغځېږي، بیا نو خوښه دا ښکاره چې څه شي ترې جوړوي.

زه چې اوس دا شعرونه لولم د دارالعلوم د دنیا د دې تړلو ښکونو نښې پکې شته مګر ورسره ورسره هغه تاثرات او انفعالات هم راټول شوي دي کوم چې زما طبیعت په هغه دوره کې د آئینې غوندې دیوال بل ځای نه بې چاپ او بې غلبله سره را خېستي دي.

کابل راډیو ته چه دا پا ښې د چاپ د پاره وسپارل شوې زه په مصر کې وم. د هغې ځای نه ما ډېرو آشنایانو ته اسرې وکړې چې د چاپ کار ته یې پام وکړي او ځینو مخصوصاً زما مشر او محترم دوست صدیق الله رشتین چې هغه وخت د پښتو ټولنې رئیس و خواري هم وکړه.

خوشاله چې زه له امریکې نه راوګرځېدم هر څه ترې تم شوي وو او په ډېر شوا خون مې یو څو پاڼې په مطبعه کې وموندلې چې د کوم بد قسمته ماشین کار دغر مې دوه دوه یې ځلور ځاله په خپل تحرک کې تاوده کړي ساتلي وه.

اوس ځینې دوستان مخصوصاً ښاغلی حبیب نوابي بیا بیا راته وائي چې دا پاڼې ډېر ضرور سره یو ځای شي زه د دوی دا خبره منم خو دا بلېې نشم منلی چې زه په دې شعرونو کې دن په رڼا کې کوتې ووهم. دی یو څو نظمونو زما د ثړوند انه دیوي معیني دوري تاثرات او خاطرې پخپلې غېږې کې امانتې ساتلي او زه د دغه امانت خیانت ته هیڅکله تیار نه یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

د ژوندانه دکار او فعالیت د تود و هنګامو په شاو خوا کې د کوشش او مجاهدې د جذباتو د تازه کولو او د مرور و ارادو او احساساتو د پخلا کولو د پاره یوازینۍ وسیله شعر او ادب دی .

د وجود او امکان په لامتناهي فضا کې د مینې او محبت ، سوز او ګداز ، درد او جفا او د حسن او جمال د انداز د تمثیل دپاره د شعر او شاعرۍ تخلیق شوی او د انساني ژوند په مختلفو ادوارو کې شاعر د دې وظیفې د روند مګر خوند ور یار په خورا دلچسپۍ او علاقمندۍ په خپلو اوږو اخیستې او د ژوندانه د هرې کرشمې او هر ناز او انداز نه یې په یوه ډېره ښکلې او زړه وړونکې پیرایه کې ترجماني کړې ده . د عقل او فکر په جولانګاه کې د خیال تر وروپرواز و نو زما د سینې په نغرۍ کې د یو ویده خوبولي نه یو څو وار خطا بخرې راوالوزولې او د «پیغام» په نامه یې د پښتو ادبي ګلشن د پیمخو ګلونو بلبلانو ته په مینه وړ وړاندې کړل .

دا سندرې چې دیو مات زړه د بې سوره رباب د اوم غږو تارونو په تال - چې هغه دیو سرشار او تپېدونکي ذوق په تېره شاباز ترنګېدلي - ویلي شوې دي زما غوندې دیو آرزومند او ارمانجن شاعر اسرې ، زما او ښکې ، د ضمیر آواز او د خیال ګلونه دي .

لکه څنګه چې شعر او شاعري د حسن او جمال او د قدرت د رنګین تکوین

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره غاړه غړی ده نو ځکه شعراوادب وچ په وچه یوازې خشکې فلسفې ته خاصول زما په خیال د ادب او شاعرۍ سره یوه لویه ګناه ده. په همدې لحاظ په دې مجموعه کې د عصر، حیات او محیط د القائی مضامینو یاد ملي او اجتماعي احساساتو نه پرته د شعر او ادب د حقیقي دوستانو او د حسن او جمال د هواخواهانو د خوش طبعۍ د پاره د مینې او محبت یا په بل عبارت د عشقي او تغزلي اشعارو چاشنی هم تیاره شوېده.

بنا پر دې نو د جمال منکرین، یا هغه کسان چې د خالص تغزل طرفدار دی او شعر او شاعری د ژوند د پاره نه وسیله کوي دا دواړه د دې کتابګوټي د مطالعې نه حظ نه شي اخیستی.

په هر حال، زه دا د خپل نا قلاره زړه نا زولی ارمانونه او د سوي سینې تاوده فریادونه ستاسې په مخکې ږدم او په تمه یم چې دا ګرمي او دیو عالم سوز او ساز د جهان نه راغلي ناري سورې به زما د لالهانده او وارخطا ځلمیتوب د یورنګین سوغات په نامه ومنئ او زما د امیداوارادې په کالبوت کې به د حوصلې ساه واچوئ.

په مینه. م. شفیق
کابل دارالعلوم
حمل - ۱۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱)

ماله غېږ د محبت کې ښکلې ژوند را

ژوندکې د جست او خېز لکه سپند را

بوالهوس يې چې لرې په عيش ونوش کې

د عمل سپينو خولو کې هغه خوند را

(۲)

استغناء دیو بېخوده دېوانه را

پاکيزه يوه د مينې کاشانه را

زخمي زړه مې لا په نور وويښ رنګ کړه

سربازي ديو سرتېرې پروانه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٣

سرمنزل د أرمانو نوانقلاب را

دښروندون د مشکلاتو سره تاب را

دمستانو غونډي رندي مي آموخته کړه

سرنوشت مي باب د ميني دکتاب را

٤

افتخار د محبت په ښکلي تاج را

سمندر نه اوردميني کي خراج را

په ښکلي او په ماني مي لاري توکړي

ته غنا د ذره اتوم په احتياج را -

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

په زړه کور کې مې د مینې مشال بل کړه

لیونی غونډې سرخوره طبیعت را

د ثریا نه چې تر عرشه پکې ځای شي

د هدف په دایره کې هاو سعت را

PROPERTY OF ACKU

٦

درد و غم د محبت کې خوند سرور را

دیره ځای دار مانو په کوه طور را

چې د حق د پاره دار په لیمو شکل کړم

هو مره جوش د سربازی لکه منصور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٧

ماله ژوند د طوفانی غوندې جهاز را
خاص یوتا ته مې ملا تیته د نیاز را

ستا د نهو آسمانو پردې چې وشلوم
هومره زور، قوت د مینې د پرواز را

٨

د تاثیر نه دک یو توداو ګرم آه را
د زړه کورمې د دردو نو منزلګاه را

کړه سپور مې غوندې درنه کره مې پورته
هسې نه چې په خفت عروج د کاه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹

مادیت د غرب لاهو کړو تباه کېږو

زمونږ روح ته یو غیبي غوندي امداد را

معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه

د منزل په لوري بیا منډې د باد را

۱۰

آئینه چې د جهان د ننداره وشي

دا یو موتې دردمند زړه مې جام جم را

د توحید لمبې مې سرې لړه سینه کې

د بوتانو نه خالي د زړه حرم را

(c) ketabton.com: The Digital Library

١١

سرولمبو کې سمندر غونډې آرام را

په خپل لاس مو بزله د خپل فکر زمام را

چې ور.مه د حرکت او ژوند پلمې وي

د سحر د باد په خوله هغه پيغام را

١٢

زړه د درد د ملغلرو خزينه را

د هدف بام ته د لوړ همت زينه را

ورانه مينه مې په مينه ښايسته کړه

د پاک عشق په سرولمبو سوی سينه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳

په ځيګر د درد او مينې سوی داغ را

سينه ته وله د معنى د ګلو باغ را

دې تياره سفر کې لار رانه ورکيږي

ته په لاس د محبت ښکلې چراغ را

۱٤

يو مواجه طبيعت لکه درياب را

د ياري غوندې ته وپونه اضطراب را

بېنوا سره باران په ګريوان وکړم

هسې نرم، او به زړه لکه سحاب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵

ترقع نه خدایه طبع بېګانه را

دزړه کور د پاکې مینې کاشانه را

قناعت او استغنا، مې په نصیب کړه

دا نه غوارم د شاهانو سامانه را

۱٦

زولنې دا ندېښنو راته پرتې دي

یو طوفان د پاکې مینې د جنون را

چې سره خوا مې پرې باسي په خمو دکې

دې نه شپې د درد و غم په مېړتون را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷

دتقلید زولنې ماتې کړه زمونږ نه
دعمل جذبو کې ذوق دابتکار را

فریادونه رسوم بارګاه دعرش ته
آه دزړه ته مې آسمانه لویه لار را

۱۸

دشروندو په صف مې شمیر کړه که دانوې
دنیمګړې شروند عوض کې پوره مرګ را

زه به خوله دشکایت نه مهرولاک کړم
ته ګلشن له دشروندون مې ساز وبرګ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹

چې راحت پکې د قوم او جمعیت وي
ماله فخر د ازمېښت په دې کړاو وړا
چې سکه دې دا فلاس زما په نوم کړ
نو په زړه د محبت کانه جراؤ را

۲۰

په سینه کې یو د مینې مست طوفان را
د یقین په رڼا محو تور کمان را
په زړه قصو مې زړه سترې ستومان شو
نوی عصر، نوی ژوند، نوی جهان را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱

قربانی چې سرنامه دکوم اثروي

مدرسه کې درس دغسې مضمون را

تماشې لېږي چې شکلی پردې پرېږدي

زولنې په پښو دمینې دمجنون را

۲۲

په لمبه دعشق پتنګ هومره ګدا ز را

زړه محفل دمحبت دسوز و ساز را

که مې شمیري په تکیه د مفلسانو

په دولت دمحبت راله اعزاز را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳

خمخانه د محبت کې بېباکي را

په یوه جرعه د میو بېرواکي را

چې کړي دي د تکلیف کړه را په غاړه

نو د نور له قیودو خپلواکي را

۲۴

ناقلاره رنځ د مینې له دوا را

د وصال په مستانه میو شفا را

د شین خال غوندې به پښې په تندي نه ږدم

افتخار د پا بوسی لکه حنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲۵)

دیارانو سره مینه په اخلاص را

دګوهر و پسې هغه دغواص را

چې د مینې د خوزند چراغ نه چورلي

طبیعت لکه پتنګ غوندې رقاص را

(۲٦)

چې منې يې ناز نیاز هغه دلبر را

نغرى سینه د مینې د شرر را

موجودیت مې حق دیاره تول فدا کړه

تېر وغشو د جفا له سینه سپر را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷

دسحرچوپه چوپیاکې غریب ووې:

ماله ربه دخپل مرګ اوښروندوواک را

دادظلم اودستم دنیا دې واخله

ناولتیاد «امتیاز» نه جهان پاک را

۲۸

دزاهد سره په نفلو میو پش را

مفکوره دقام دخیر راله همېش را

سبه مې ورسوه قوم اوجمعیت ته

نه لرم غوندې ګکرپه زهرونیش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٢٩

دي تورتـم له لکه نمرهومره مشال زا

دېرومخکي لاړووپورې وصال را

قافلې نه وړوسته کېږوساعت کم دی

په شپه کې مونږ له توان دتلودکال را

٣٠

فرعونان موپه سرپېښې دي محوه کېږو

دجګړې تاب وتوان پخپل الطاف را

دانسان له وينوغوښونه غذاخوري

ته نجات له هومره جورواعتساف را

(٣١)

دملي او دقومي خدمت په لار کې

داغراضو، شخصياتو احساس تېپ را

دازل دميخانې ساقي دردمند ته

پيالې د درد نه ډکې نبي او چپ را

(٣٢)

د پتنګ غوندې د شمعې نه طواف را

دې تياره کې ته يو نوی انکشاف را

«امتياز» په عدل تندرې چې لوېږي

ته نهاد مساوات پخپل الطاف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۳

په مکتب دعشق اومیني کې سبق را

زړه په وینو باندې سور لکه شفق را

دا بده پورې سور ژوندون بدل کې

داشنا په غیږ کې عمر یو رمق را

۳٤

دخزان په ویره ګډ و بوټو و وې

روح راپو د پسرلي کړه نوی ژواک را

دا آزادو ملتو د سیر غونډې

مخ په پورته مونږ له هم خانته چالاک را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٣٥

ماویستلي ده توبه د تشد د نه

په سره سینه ددي وطن اصلاح را

وزګارنه شودګوندی نه ارتقا ته

خوار ښبتون له دي خواریونه فلاح را

٣٦

آبرومند مي که ساتي زما خاونده

غني زړه اومړه سوله دقانع را

دجګړي د شروندګرمي مي کمه مه کړي

یو مشکل چي ورکومه بل مانع را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷

حذر ربه له بېځايه احتياط را
اقتدار مې دخواهش په انضباط را
د ښروندون د جنګ جګړو په شاوخوا کې
يو ساعت هم د پېښو اختلاط را

۳۸

ستا د نيا کې بس د مينې عالي اوج را
سبا ردزړه مې ډک د خيراو دردپه فوج را
ابا سيند د زمانې يم لاهو کړي
د مستې او شور نه ډک ښروندون د موج را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۹)

انزواء او رهبانیت نه مې وساته

دعمل په ښرخ مې تاو دښروندارېت را

چې صحنه د اجتماع واره توده کړي

هسې ګرمو جذبوله سینه بېت را

(٤٠)

چې لري يې بلبلان دګل په سازکې

پروانه غونډې په سوزکې ها سرور را

چې وزګار شم پیروی د خپل مسلک ته

خوارې خپتې له په مثل د مزدور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤١)

نور مي هر څه درته پرېښوده خاونده

آزادي او درد او مینه د جمال را

د اشنا په غېږ کې پروت یمه لو بېږم

حقیقت تعبیر د دغه خوب او خیال را

(٤٢)

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را

آزادي او حریت په دې دنیا را

چې د قام په درد مې وخوري هغه خوښ کړم

هسې شاني ښکلي ذوق د تمنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٣

په ټولی دریاکاروبي که شمېري
دغي دیراو بتخاني پوري الحاق را

جنت څه کړم ستا رضا مي نصب العین دی
دوفا توفیق په عهد د میثاق را

٤٤

سینه پاکه له وهمونو، له وسواس را
سبه، محیط کې مې آواز له انعکاس را

چې خدمت یې قوت وکړي قام، تېر ته
هغه مټ، هغه بازو او هغه لاس را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤٥)

سمه لاړ لویه په لوري د مرا د را

داویده پښتون چې ویښ کړې هافریادرا

چې مې عزم ته دغړه ویستل هېڅ نه وي

دکوشش جذبې مې ویښې د فرهـا درا

(٤٦)

په لاس مو نبږ له دقومي ترقي جـړ را

دبشـر دخانُنانو چراغ مــړ را

څوک چې غواړي: آزادي امن دې نه وي

دهغوی زوال نصیب، رنګونه خــړ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٧

يو سر شاره طبيعت لکه مينوش را
حق د پاره مال وسر دوركړی جوش را

داحساس لمبې مې سرې لره سينه کې
لمبېدلی يم د درد کې عقل وهوش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلي ته

نڅوي چې خپل آهنګ ته کائنات

دفطرت د ښکلي ساز هغه نغمه يې

نه فرياد دي چې ماحول راوينښوي

د ژوند سينه کې ها د شور او نوز زخمه يې

دلعل بڅري

ستا په مخ سپيني خولي چې وي راماتې

ښکاريدي لکه دلعل د بڅرو

ما پري شونډي چې راټولي کړي شوه دکه

لکه ستا غونډي مې خوله د ملغلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ته

کاشکې مړوي چې مې هيڅ نه وي ليدلې

دا دستا په مرګ حساب ژوندون افغانه

نه شرمېږې ټول قومونه سره يو شول

ته شکيدلی تنې پروت يې پريشانه

اخطار

که داړيو چې هم په دې شاني اوسېږو

نو په مړو او معدومو به شمېږو

راځئ هلئ چې لاسونه سره ورکړو

ګوري دا سيلاب (؟!) چې راغی لاهو کېږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاته

مړاوې سترګې چې راواړوې خمارې

جوړوې مې په جهان دزړه کې لاړې

په اعجاز دې لمبولی دا کاته دی

چې په شته مې زلزلې کړې رادوځارې

ماشوم توب

هم هغې نشاط پسې مې سترګې اوړی

چې مې ؤدزړه سره په ګهـــواره کې

تبسم مې روح نواز په شونډو بنکلُ ؤ

هرسبق مې ؤدمینې سیپا ره کـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون

حقيقت دی افسانه ده که رومان دی
که کوم ساز دی چې نری نری غږېږي

بازيچه ده چې پرې لوبې ماشومان کړي
يوه دمه ده چې رنګ په رنګ ګډېږي

احساسات

بله لاره رانه ورکه ده زندان کې
ستا په ياد سترګې داوښکو وينو ډنډ کړم

زړه مې وائي چې دا ټولې پردې وشلوم
په طغيان دا احساساتو ځان درلنډ کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنکلا

دڅړوندون د سترګي توب سره په خوا کې
یو مرکز د قلاري او دلاسـا شـته

دعمل جذبې که غړندي په کار شي
تازه ګي او طراوت لـره بنـکلا شـته

هوطنانو ته

پاکې کړي لارې د خپل قوم خادمانو لره
دوفا لاس ور کړي د صدق خاوندانو لـره

دنوي عصر نیرنګونو بل افسون راوړي
سترګې په برید پرانیتي بنـایي افغانانو لره

وطنخواه ته

دملګرتوب لاره پيدا کړه د دوستانو سره
په يو مسلك باندي راغونډ شه اشنايانو سره

اشنائي د ملګرتوب مفهوم يو نه دی ځکه
د دوی په منځ کي تفاوت شته هوښيارانو سره

دسترګو لوبي

د سپوږمۍ د سپينو وړانګو په ډولۍ کي
غلي غلي د پردي لاندي موسکيږي

په غلا غلا کاته کوي وار خطا ګوري
دا د چا سره په سترګو کي لوبيږي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه آرزو

هغو ترڅو کې له بدو سترګو لرې
دوا ړه ناست وی دیو شړند خوړ په غاړه

تو په بل کې محویت هومره بیخود کړی
رانه هیر شوی دا مادی کائنات واړه

خدای ته

څومره پاک او سپین کتاب دې رالیږلی
سعادت دې د انسان په کې لیکلی

خوار مان دی د تاویل، تقلید آفاتو
رانه ورک کړو په حاشیو کې غلی غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق دښمن

علمبرد «امتیاز» دښمن دحق دی
داچې کړې اورمیږجګ اوشمله شخه
یم لوی شوی خیل خانه دابراهیم کې
لا به خوا په دې نمرود باندې کړم یخه

ښکلې یارته

کائنات دې په ړنا دمخ ړنا دی
ستا په غیږ کې جوړ دې دنیا ارم دی
تبسم دی زلزله د تن په ښارده
ستا په موسکو موسکو شوه ومې قسم دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

دحیات په خوب اوده وم بو کنبېدمه
دامید رڼا مې ولیده رؤیا کښې
قلارې مې په زړه راغله دلاسا شوم
څومره خوندې دی په آرزو او تمنا کښې

امید

دا بې غارې سینې چې کورې مینه داده
په طوفان یې دحیات کشتۍ لاهو ده
دلته لوبې په سر، تاج اورنګ ونام شي
عاشقي په شاهی نه کېږي محموده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت

چې حریم دې د اغیارو نه خالي کړو
کله ما هم د نسیم په څېر له در بله

ستا په شونډو مې ونه خوله د شپې په غېږ کې
او دیوه د محبت وې را ته بله

د حیا خولی

دا شبنم د ګل په پاڼو کې ځلیږي
که په مخ دې د حیا خولې راماتې

چې په بدو بدو سترګو ورته ګوري
رب دې کړي د بوالهوس د مرګه پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محبت ګرمي

د دنیا ګلزار به وچه سره میره وه
که موسکی پکې پیمخی خوبان نه وی

په ښوندون به د جمود سره تیاره وی
که ګرمي د محبت په جهان نه وی

آزادي

یوه ښکلی شان لیلی د سعادت ده
چې پلوې په مغرب کې نیمکخو دی

یوی د زلفو یې نسیم دلته راوړی
بس علاج زموږ د وار وتلو سو دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېخودي

د پسرلي په دې رنګينو هنګامو کې
د تنکو تنکو ګلونو په ورېمو کې

دا د چا غېږې ته ورغلم چې ځان مې
رانه ورک شو د یو مست حسن جلوو کې

تمنا

دا سمان انګړ کې شي چې د یوې بلې
ما دې خواته په خندا خندا دربلې

زه د ستا او ته د شپې غېږ کې اوده يې
زما هر خواهش ته وايې : بلې بلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول ته

درنه زارشم سره اپورته کړه یو ځلي
په اشناجامو کي ورک یي ستاپیغام کړو
په اسانه په کي ساو یستل محال دی
هومره تنګ یي ستا هغه پراخ نظام کړو

غلیم ته

دبستان کي دایشیا چي زه استا د وم
تالوستله هغه وخت کي سیپاره
مخ دي تورشه اوس زماد سردعوه کړي
ته اوخدای نر په همدغه قواره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

التجاء

که داغواړې چې هرڅه نه بې پروا شم

ما دمینې محبت په لاړ ولوند کړه

که به نه کورم پرې حق او حقیقت ته

ما په هسې بې نظر وستر کور وند کړه

انتخاب

په شنو سترو د سپین غره کې چې آبشار دی

دهغې په غاړه وی له ماشوم توبه

لیونی روح مې یوازې وې هرڅه نه

بې له مینې، ازادی او بنکلیتو به

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوب کې

د سرو ګلو دیوتل په منځ کې دواړه
غېږ په غېږ وو خوله په خوله غاړه په غاړه

ونسیم دې ثنا خوان په ګونګه ژبه
او سپوږمۍ وه په تعظیم غاړه په غاړه

په خیال کې

د سپوږمۍ د پلوشو د سوري لاندې
په مکیز مکیز موسکي شي راسره خاندي

تسلي دي په خاموشو کتو راکړه
دواړه شونډې دې په مینه کړې راوړاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون ته

دهاتي غوږ کې اوده يې بې انصافه
خلک ګرځي د اسمان په کنارو کې

ته لا وايې الف بې د ترېخ کنيو
د نفاق او جهالت په سيپارو کې

شکوه

دې دنيا کې چې هر څه زموږ نه دي
واک د بل ثروت د بل او کار د بل دی

مال زموږ ملک زموږ خوارې موږ کړو
عيش د بل عشرت د بل اختيار د بل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دا سپوږمۍ په سپینو وریځو کې ښکارېږي
چې رنګې رنګې په مخ یې راخوره ده
که سپین مخ دې دیو سپین نقاب نه لاندې
د سپوږمۍ او د نمر پورې مسخره ده؟!

تو ده غیږ

د دنیاله کیر و داره وم ستومانه
زه بېغمه وېروم چاله دې جهانه؟
دا توده غېږه د چاوه چا په مېـــنه
دا پاسته لاسونه کړه چا پېر زمــانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشوم توب

څه وړي وړي چې د لیونتوب دی
چې شباب کې یو طوفان ورنه جوړیږي

یو صورت دیوې شوره بیخودی دی
سرشاري او بیغمي کې چې موسکیږي

شباب

لیونی غوندې یو خوب دی بې تعبیره
اضطراب دی او که تندر په سکون دی

په مستۍ پکې غورځنګ کړي په موجونو
آ طوفان د بیخودۍ او د جنون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بینایي

راسره وي سترګي دواړه پرده پوشي

چي يي نه ليده که هرڅومره به وا شوي

دا چي اوس په پټو سترګو هم ليدل کړي

ستا په مينه کي قسم دی چي بينا شوي

فریاد

دا تومبي مي چي اغزي د زړه په سترګو

کوم بي رحمه کوم ظالم او کوم صياد دی

چي آسمان په ظالمانو نه رالويږي

معلوميږي بي تاثيره مي فرياد دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ضمیر اواز

مخ د تورو وریځو نه راووزمه بریښنا یمه
خاندمه ، ځلیږمه ، بې خرې سپین سبا یمه

زه د تحیر د زړه تیارې لره رڼا یمه
اوسم په سینه کې د زړه غوږ سره اشنا یمه

راځم په جذبوشې طبیعت نو زه پیدا یمه
عمق د فطرت د زړه نه دې دنیا ته راشمه

پروت یم په سینه کې د امید او د ارمان په شان
زه تور ته د صدق یم ، بې ریا یم د وجدان په شان

پاک چې وي د وریځو نه د عرش نشین آسمان په شان
برق یم د یقین غوندې او نه یم د ګمان په شان

غږ په ګوا هانوکوم هاتفي آواز غوندې
لاولړم د غیب سره موجود یم د یو راز غوندې

پاک ته که سیینه صیقل شوی آئینه یمه
سیند د صراحت کې لاهو شوی سفینه یمه

بام د مراد ونو ته په لنډه لار رښتینه یمه
تږو لارو ته د چولی د منځ چینه یمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخلم الهامونه له قدسيانو له ملکه ځنی
چه ولم د پتنګ غوندې د شمعې د مسلک ځنی
نه د زړه پردو کې د احساس غوندې لو بېږمه
تا ته سترګوره او ره کې غوندې ځلېږمه

زړه چې روند او کوڼ شي نو بيا هيڅ نه معلومېږمه
څه تدبير خوښيږم چې تېروزم خطا کېږمه
ځانله چې وجدان شي قيمتي دی مصلحت زما
نه کوري ظاهري قوانين د شريعت زما

وران يم ارتجاع سره، دغه د نه نفرت کوم
پاکه مې القاء ده د بېښتې د خيا نت کوم
پاکې يې سا تم د آرزوګانو حفاظت کوم
زه ناري انسان ته د وحدت د امنيت کوم

نه منم ظلم، رحم! رحم دی آواز زما
لار د زړه پردو کې کړي آهنګ د بنکلي ساز زما
غواړمه انسان نه چې د درد وغم اشنا دې وي
زه غلامي نه منم آزاده داد نيا دې وي

بدې مې تياره شي رڼا يې د سپين سبا دې وي
محو دې رجعت شي که څه وي نو ارتقا دې وي
هره کالبود د ژوند له نوی ساه د حرکت غواړم
تېر دا فسانو نيم د نوی ژوند نهضت غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د شرف غوارم د ښکلو طرفدار یمه
خوب نه یم عادت نه دی د شپې ورځې بیدار یمه
نه یم په تقلید کې هوا خواه د ابتکار یمه
ایکې د وجدان سره روان په یوه لار یمه
سوزم خوشحالیږمه په قیږمه د سیند په شان
نور و پته نشته خو احساس مې وي د خوند په شان

باد د حوادثو نه د ژوند بېړۍ پنا بیایم
تا ته د نن درس کې نوی فکر د سبا ښایم
تا د حال په ژبه، تحوله، په رښتیا ستایم
زه د شلم عصر د انسان په نامه دا وایم
تېر شه دا توم نه خوږ جهان د امنیت کړه ساز
بېرته کړه د زړه غوږونه، واوره د ضمیر آواز».

● ● ●

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه معنی ؟

دومره فریب په سپین څادر د قلندر څه معنی
په نوي عصر کې د دې زاړه دفتر څه معنی

که مفکوره د خیرخواهۍ وي په مغزو کې د چا
نو امتیاز د سپین او تور د لراو بر څه معنی

د زړه انګر چې کړي جلوې د پاکې مینې رڼا
دا سې دنیا کې تظاهر د نمر قمر څه معنی

کوم استعداد چې تا پخپله خاورو لاندې کړلو
بیا د هغې پسې د ځان ځنې سفر څه معنی

خدای چې بینا سترګې درکړې دي او دید شته پکې
بیا غور ځېدل نو له کړنګه له کمر څه معنی

په لوڅو پښو خو د آشنا سره د شپې په غېږ کې
چې زه مو رنیم سپینې سترګې د سحر څه معنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژیړ گل!

«ته چې هسې ښايسته يې ژيړه گله
څکه تا په ځان شيدا کړله بلبله» (۱)

ستا د بوی نښې په باغ پيړه داري کړي
دلته نه راځي خودې له دې کبله

کومه غوټه دې دمينې ورايله کړه
سرگوشي دې چې بلبل سره کوله؟

دادې رنگ دکوم مين د مخ اخيستی
چې دژوندپانه دې دومره ژيړه شوله؟

دلبري کړي دبېدلو په جامه کې
دا دې څه پرده په مخ وغوړوله

اوريده مې چې تاوې په گونگه ژبه:
سترگې ووينځه ليلی له تغافله

گوره تېر ويستې ظاهر د سرو گلونو
خساره دې سراسر وکړه کاکله

شاوخوا درنه چاپېره گلان سره دی
ته يې ژېړ د مسافر وغوندې څله؟

نه پوهېږم چې د دې باغيچې گل يې
که زما غوندې راغلی له کابله

حديقة الاندلس-قاهره
داپريل ٤ - ۱۳۵۳

(۱) خوشال بابا

د ژوند سبق

څه په سر بېژوندون او په امان د تحول ځني
کلکه تر بېکني چې د فلک ورسره نه وي

ځان دې بچهنر کړي په قوت باندې که ژوند غواړي
نه دې ځي مورچې له چې توپک ورسره نه وي

دلته دې زمونږه په خانانو ملکانو کسې
داسې سرې کوم دی چې کوتک ورسره نه وي

خلاص به بېګناه بندي د فکر کړي زمونږ ملا
خو که زولنې د وهم وشک ورسره نه وي

لاره به خطا تیار و کوڅو کې فلسفي نه شي
کله چې ملګری ایمان کلک ورسره نه وي

زه به د ساقي پیالې ته هیڅکله نژدې نه شم
ستا د خوږو شونډو جام چې ډک ورسره نه وي

پاتې به بېخونده دیارۍ منډې رامنډې شي
ستا نه کله کله چې سترګک ورسره نه وي

او ربه ژوندون پورې کړو چې نه وي آزادي پکې
ورکه شاعري کره چې مسلک ورسره نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګین سحر

د قدرت نه آواز راغی — اوږخ بدل شو د ژوندون
بیا د دهر سرنامه شوه — یو رنګین غوندې مضمون
د فطرت د تندې کربنې — کړې تفسیر دیوجنون
د ګلشن خرام ته شوق کړې — د زړه طفل ته لمسون
دغوټۍ په غوږ کې ووې — بیا نغمې د سبا وون:
ستړګې پرانیزه بهار شو — یو منوم مرګ دی د سکون
پسرلی په پېرکې را ورو — ګرد شو نود ګردون
بیا بلبل او ګل پیښې کړې — د لیلی او د مجنون
د شاعر طبعې کړه پورته — سر د فکر له زنګون
حسن او مینې ته پرې ایښې — ځای د عقل افلاطون

د قدرت ګوتو سکوند لی، په مستۍ کې طبیعت دی
د جذباتو محشر جوړ دی، د رنګونو قیامت دی

د ګلشن په زرغونو کې — ګل په لاس پیاله نیولې
د نکهت له میوو ډک — د مستۍ په بوی لړلې
وار خطا غوټۍ غوړېږي — لکه خوب کې بوګ نیولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا د ښکلو زلفې څښتې　　په کلونو دې کې شوي
نرګس تیتې سترګې ناست وُ　　چې بوسې یې ورکولې
دا چې پېغلې عورتې خاندې　　خوشبا دې تښتولې
د شبنم قطرې نسیم ته　　لکه طفل نازولې
د غونچې په ګهواره کې　　په ناز ناز یې زنګولې
د جمال د جوپې شوخو　　په احساس لوپې کولې
قافلې د رنګ او بوی وې　　چې تالا و الا کېدلې

د سینې د سیند په غېږ کې، اوږخ بدل کړوار ما نونو
د احساس کشتې لاهو شوه، د مستۍ په طوفانونو

د امید ما شوم خلمی شو　　تمه یې وشوله د ځانه
مشاطه د جمال راغله　　ناوې جوړه شوه د نیانه
پیغامونه د رید ي وو　　پیالې وغوړې زمانه
بیا د هوش متاع ورکېږي　　د عقلونو له دوکانه
معشوقې د سرو ګلونو　　سجدې غوړې د بورانه
بنا پېږو د حسن جوړ کړو　　یو ارم له دې جهانه
د ونمو د د ووزې خېږي　　د باغونو د فضا نه
غوړې زلفو له ګلونه　　مستې پېغلې له باغوا نه
د افق نه سحر ووې　　مبارک دې شه انسانه

د نسیم د ساز پرده وکې، کائنات چې نغمه بار شو
د بلبلو ترانو کې، پیغامونه د بهار شو

مرور چې وو ترا وسه　　پخلا کېږي ارمانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شبنم په رڼو اوښکو — ګلو وینځل مخونه
راته ښکاري چې سیالي کړي — اننګو سره ګلونه
خوشالۍ شوې سره ټولې — پراري شولو غمونه
بیا سواره کړه مطربانو — ګلشنونو کې سازونه
پېغلې پېغلې ګلرخانې — ورته اچوي لاسونه
سوز و ساز یې سره ګډ کړو — پسرلي کړي څه کارونه
د ګلشن حرم کې بل دي — د سرو ګلو چراغونه
د ګلزار په لوري درومي — ګلالۍ ملالۍ نجونه
بې منته شو ځلموټه — د پېمخو دیدنونه

عکس یې اخیستو د ګلو، رنګین شوې مې نظر وُ
رنګارنګې رنګینۍ وې، یو عجیب «رنګین سحر» وُ

●○●

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځلمو ترانه

لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زموږ
هدف د کار او د خدمت وطن او قام دی زموږ

موږ به افغان ته یو قوي ملي وحدت جوړوو
د تفرقې د امتیاز په کور قیامت جوړوو
ورانې ویجاړې د وطن پخپل همت جوړوو
عدل انصاف او مساوات روح د نظام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زموږ

موږ به په دین په ملیت باندې خپل سر ورکوو
د جفا غشو له سنګر غوندې ټټر ورکوو
واړه افغان ته د نهضت نوی خبر ورکوو
عقیده پاکه پاک ایمان په پاک اسلام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زموږ

موږ ه تعمیم د معارف پخپل وطن کې غواړو
نوی آهنګ د نوی ژوند پخپل چمن کې غواړو
د شمن د حق او حریت سر په کفن کې غواړو
خدمت د قام ته چې ولاړ وي پرې سلام دی زموږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زموږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن نه بد بد رواجونه رسومات ورکوو
زنځونه ولړي، بې علمي او خرافات ورکوو
دکار د منځ منځ نه بېځایه سکنات ورکوو
بنا پر حسن اعتماد باندې مرام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ گلونوته پیغام دی زمونږ

ظلم، رشوت، تملق دروغ او خیانت نه منو
غوارو په زړه کې درد او رحم، قساوت نه منو
سره همدرد یو بې دردي پرسمیت نه منو
ملا عالم مخلص خادم ته احترام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ گلونوته پیغام دی زمونږ

مونږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غوارو
مونږ حکومت او حاکمیت د پاک قرآن غوارو
اباد په صلح وامنیت باندې جهان غوارو
ټینګ د سنجش فکر وتدبیر په لاس زمام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ گلونوته پیغام دی زمونږ

ملي مفاد په شخصیاتو مقدم دی مونږ ته
حکم د دین ـ عالم او مشر محترم دی مونږ ته
دفع د ظلم په بل ظلم هم ستم دی مونږ ته
د قوم خادم چې وي هغه خلکی امام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ گلونوته پیغام دی زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY ACKU

فرهنګ جهاد

«فرهنګ جهاد» د افغانستان د ژغورنده، آزادی بخښونکی برمیال اسلامي غورځنګ د فکري او عقیدتي اصیلو کربښو په پام کې نیولو سره د کردو مجاهدو لیکوالو، محققینو او شاعرانو د جهادی آثارو خپرولو ته چمتو دی. په تېرو د هغو لیکوالو آثارو ته چې په بهرنیو لیرو هېوادونو کې د مهاجرت ژوند تېروي هلته د خپراوی چارې ستونزمنې او له مالي ارخه د زیات لګښت غوښتونکی دی.

څرنګه چې زموږ ستر اسلامي خوځښت له حساس او نازک دور څخه تېرېږي «فرهنګ جهاد» په نظر کې لري چې د د رنو لیکوالو او ادب پوهانو د مرستې او لارښوونې له لارې په نږدې راتلونکې کې یوه موقوته ادبي خپرونه هم نشر کاندي.

فرهنګ جهاد د هر متعهد مجاهد لیکوال د آثارو د خپراوی په اړه د دوی د فرمایش مطابق د هغوی په خدمت کې دی او بېله مالي لګښت څخه د خپراوی ټول تکالیف په خپله غاړه اخلي، ځنګه چې فرهنګ جهاد له مالي تنګسې سره مخ او له هېڅ لوري مرسته نه ده ورسره شوې ځکه خو به درانه لیکوال یوازې د چاپ لګښت ځینې اداکوي.

فرهنګ جهاد د هېواد د زړو ارځښتناکو آثارو او اسنادو ساتنه او تکثیر هم په نظر کې لري او هر هغه اثر چې زموږ له جهادي پالیسی سره ارخ لګوي او ضرورت یې محسوسېږي تکثیروي.

هیله ده د تکثیر لو بیا خپرېدنک له پاره د دغه ډول ارځښتناکه آثارو په استازي سره قدر من هېوادوال او فرهنګیالان له فرهنګ جهاد سره مرسته وکړي.

له کردو متعهدو وروڼو، لیکوالو او پوهانو څخه هیله کوو چې پخپلو معنوي او مالي مرستو او لوړېینو سره د فرهنګ جهاد د پرمختیا او پیاوړتیا لار آواره او د جهادي ادب د بډاینې لوساتنې په لار کې خپل مسؤولیت او رسالت ترسره کاندي.

فرهنګ جهاد د دغو آثارو د خپراوی تکل کړی:

۱ـ دخوځښت د مؤسس لوی استاد پوهاند غلام محمد نیازي د خپرو شویو مقالو مجموعه وینه په قلم کې ـ د مجاهدو لیکوالو او وینا والو تذکره.
۲ـ جهادي فتواګانې
۳ـ اسناد تاریخی افغانستان
۴ـ پیغام ـ د محمد موسی شفیق د شعرونو د مناجاتونو برخه
۵ـ مجموعه مقالات مرحوم محمد کاظم شارقی
۶ـ افغان باقی کهسار باقی ـ د جهاد په اړه د پاکستان دارد ژبو انصارو وینا والو د ـ شعرونو مجموعه
۷ـ د عبدالهادي هدایت د مقالو مجموعه
۸ـ معرفی جراید و مجلات جهاد افغانستان
۹ـ د کهیخ د اسلامي جریدې د دوو کلونو کلکسیونونه
۱۰ـ به یاد سخنور صخره آفرین سترګ استاد خلیلی
۱۱ـ تعصب او د هغه اغیزه
۱۲ـ داستانونه او ولسونه ـ د جهاد په اړه د بهرنیو لیکوالو یاد داشتونه
۱۳ـ مجموعه مقالات الحاج مولوی عبدالرب احدی وردګ
۱۴ـ منزلونه او منزلونه ـ د اشعارو مجموعه
۱۵ـ دوینو نخښې ـ د جهادی خاطرو مجموعه
۱۶ـ کارتون ها سخن میګویند د مقاومت په اړه د خپرو شویو کارتونونو البوم
۱۷ـ تاریخچه نهضت اسلامي افغانستان ـ
۱۸ـ دو شعر شیدا

داده یو څو درانه هیوادوال به له فرهنګ جهاد څخه خپلې مرستې نه سپموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

B
1.231
SHA
2721

دژوندون میره او بزده ده ستري کیږي
گوټ دشونډو دشربت درسره واخله
دوصال ډیوه به مړه وي مونږ به نه یو
دایه یاد د محبت درسره واخله

شفیق

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library